

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Προσωπικές πληροφορίες

Όνομα /Επώνυμο **Μιχάλης Ν. Πικραμένος**
Διεύθυνση εργασίας Συμβούλιο της Επικρατείας, Πανεπιστημίου 47-49
Τηλέφωνο εργασίας 2103710153
Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο m.pikramenos@adjustice.gr, mpikr@law.auth.gr
Υπηκοότητα Ελληνική
Ημερομηνία γέννησης 11 Οκτωβρίου 1960
Φύλο Άρρεν
Οικογενειακή Κατάσταση Έγγαμος με ένα τέκνο

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΠΕΙΡΑ

- 2018-σήμερα** Αντιπρόεδρος Συμβουλίου της Επικρατείας, υπηρετών στο Β' Τμήμα ως αναπληρωτής πρόεδρος
- 2011-2018** Σύμβουλος Επικρατείας, υπηρετών στο Β' Τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας, με αντικείμενο φορολογικές και τελωνειακές διαφορές, με βάση το εθνικό και ενωσιακό δίκαιο.
- 31/05/2013- 2016** Γενικός Διευθυντής στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών για την τριετία 2013-2016
- 03/2018- σήμερα** Αναπληρωτής Καθηγητής Διοικητικού Δικαίου στη Νομική Σχολή του Α.Π.Θ.
- 2013-2018** Επίκουρος Καθηγητής Διοικητικού Δικαίου στη Νομική Σχολή του Α.Π.Θ.
- 2011- 2018** Σύμβουλος Επικρατείας
- 2008- 2013** Λέκτορας Διοικητικού Δικαίου στη Νομική Σχολή του Α.Π.Θ.
- 2006- 2008** Επίκουρο Μέλος στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο και στο Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 88 του Συντάγματος
- 1996-2011** Πάρεδρος στο Συμβούλιο της Επικρατείας
- Α' Εξάμηνο 2003** Δ' Τμήμα Δικαστηρίου
Αντικείμενο Υποθέσεις ασφαλιστικών μέτρων
- 2001-2013** Γ' Τμήμα Δικαστηρίου
Αντικείμενο Υποθέσεις οργάνωσης διοίκησης/υπαλληλικά θέματα/εκλογή μελών Α.Ε.Ι.
- 1996-2001** Α' Τμήμα Δικαστηρίου
Αντικείμενο Υποθέσεις κοινωνικής ασφάλισης/ευθύνης του δημοσίου και εκτέλεσης των διοικητικών συμβάσεων
- 1991-1996** Εισηγητής στο Συμβούλιο της Επικρατείας
- 1989** Δόκιμος Εισηγητής στο Συμβούλιο της Επικρατείας
- 1989** Απόφοιτος του Τμήματος Διοικητικής Δικαιοσύνης της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης
- 1987** Δικηγόρος στο Πρωτοδικείο Αθηνών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

2008 - σήμερα Διδάσκων στη Νομική Σχολή του Α.Π.Θ.

Αντικείμενα *Γενικό Διοικητικό Δίκαιο/ Διοικητική Δικονομία/ Διοικητικό Οικονομικό Δίκαιο /Δημοσιούπαλληλικό Δίκαιο-Δίκαιο Παιδείας/Διοικητική Επιστήμη/Συνταγματικές ελευθερίες/Συνταγματικό Δίκαιο.*

2001 - 2007 Μέλος του διδακτικού προσωπικού της Εθνικής Σχολής Δικαστών

Αντικείμενο *Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου /Συνταγματικό Δίκαιο στην ενότητα των ατομικών δικαιωμάτων.*

1994 -1995 Μέλος του διδακτικού προσωπικού της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης

Αντικείμενα *Ειδικά θέματα Διοικητικού Δικαίου (Μεθοδολογία κατάρτισης δημοσίων εγγράφων)/ Γενικό Συνταγματικό Δίκαιο.*

1985-1987 Ειδικός Μεταπτυχιακός Υπότροφος στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Τομέας Διοικητικής Επιστήμης, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης.

Υπότροφος Ι.Κ.Υ.

Αντικείμενο *Συμμετοχή στο διδακτικό έργο του μαθήματος «Συνταγματικοί Θεσμοί».*

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ/ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

2017-2018 Μέλος Ειδικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας, Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Αντικείμενο *Σχέδιο Κώδικα Δικονομίας Ελεγκτικού Συνεδρίου.*

2017-2018 Μέλος Ειδικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας, Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Αντικείμενο *Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών.*

2017-2018 Εκπρόσωπος του Συμβουλίου της Επικρατείας στο Δίκτυο Ανωτάτων Δικαστηρίων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

2016 Μέλος Ειδικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Αντικείμενο *Θέματα Διοικητικής Δικαιοσύνης*

2013-2014 Πρόεδρος Ομάδας Εργασίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης στο πλαίσιο της Ελληνικής Προεδρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (α΄ εξάμηνο 2014)

Αντικείμενο *Μέτρηση της αποτελεσματικότητας της δικαιοσύνης (justice scoreboard)*

2012 Μέλος Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

Αντικείμενο *Θέματα Δημοσιούπαλληλικού Δικαίου*

- 2011 -2018** Εκπρόσωπος της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την αποτελεσματικότητα της Δικαιοσύνης (CEPEJ)
- 2011 έως σήμερα** **Αναπληρωματικός εκπρόσωπος** της Ελλάδας στην Ομάδα Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων της Συνέλευσης Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης
- 2011 Πρόεδρος** Ειδικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής του Υπουργείου Δικαιοσύνης , Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
Αντικείμενο *Δημιουργία εθνικού μηχανισμού για την εύλογη διάρκεια της δίκης και την κατάστροση εθνικού σχεδίου δράσης.*
- 2010-2011 Μέλος** Τριμελούς Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
Αντικείμενο *Αναμόρφωση των διατάξεων του Πειθαρχικού Δικαίου των δημοσίων υπαλλήλων.*
- 2009-2010 Μέλος** Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
Αντικείμενο *Σχέδιο νόμου «Καλλικράτης».*
- 2009-2010 Μέλος** Επιστημονικής Ομάδας Εργασίας του Υπουργείου Εσωτερικών
Αντικείμενο *Επεξεργασία και κατάστροση των γενικών αρχών και του πλαισίου για τη διοικητική αναδιοργάνωση της χώρας («Πρόγραμμα Καλλικράτης» διοικητική αποκέντρωση-τοπική αυτοδιοίκηση).*
- 2006-2007 Συντονιστής** της Επιτροπής Διεθνών Σχέσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας
- 2000-2003 Εμπειρογνώμων** στο Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου (Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου) σε θέματα δικαιοσύνης και δικαιωμάτων. **Συμμετείχε** σε συναντήσεις με νομικούς ανατολικοευρωπαϊκών κρατών.
Αντικείμενο *Οργάνωση της δικαιοσύνης /Νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.*
- 2002 -2005 Πρόεδρος** Ειδικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής του Υπουργείου Δικαιοσύνης
Αντικείμενο *Επεξεργασία και εισήγηση των αναγκαίων νομοθετικών μέτρων προκειμένου να προσαρμοστεί η εθνική νομοθεσία στις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.*
- 1996-1999 Ειδικός Συνεργάτης** (με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου) στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Πρωθυπουργού
Αντικείμενο *Μελέτη θεμάτων νομιμότητας της κυβερνητικής λειτουργίας και ειδικών θεμάτων νομοθετικής πολιτικής.*
- 1996-1998 Μέλος** Ειδικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής του Υπουργείου Πολιτισμού
Αντικείμενο *Σύνταξη νομοσχεδίου για την «Προστασία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς».*

ΛΟΙΠΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- 2018-σήμερα** Μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου του Ινστιτούτου για το Δίκαιο της Ιδιωτικότητας, των Προσωπικών Δεδομένων και της Τεχνολογίας
- 2015-σήμερα** Μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου του Ινστιτούτου για την Δικαιοσύνη και την Ανάπτυξη
Μέλος της Εταιρείας Ελλήνων Δικαστικών Λειτουργών για τη Δημοκρατία και τις Ελευθερίες και **Πρόεδρος για την τριετία 2017-2020**
Μέλος της Επιτροπής Έκδοσης του περιοδικού «Επιθεώρηση Δικαίου Δημοσίων Λειτουργών και Υπαλλήλων» (ΕΔΔηΛΥ)
Μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου του Περιοδικού «Τετράδια Πολιτικής Επιστήμης»
Επιστημονικός συνεργάτης του Περιοδικού «Θεωρία και Πράξη Διοικητικού Δικαίου»
Εκπρόσωπος του Συμβουλίου της Επικρατείας σε διεθνείς επιστημονικές συναντήσεις και συνέδρια
Μέλος της Ένωσης Ελλήνων Συνταγματολόγων
- 2016-2018** Μέλος του Δ.Σ. της Ένωσης Δικαστικών Λειτουργών του Συμβουλίου της Επικρατείας
- 2001-2002** Γενικός Γραμματέας του Δ.Σ. της Ένωσης Δικαστικών Λειτουργών του Συμβουλίου της Επικρατείας
- 1992-1993** Μέλος του Δ.Σ. της Ένωσης Δικαστικών Λειτουργών του Συμβουλίου της Επικρατείας

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

- 1999-2000** Ακαδημαϊκός επισκέπτης- Παρακολούθηση μεταπτυχιακού προγράμματος στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης
Αντικείμενο *Συγκριτικό Δημόσιο Δίκαιο, Συγκριτικό Δίκαιο Ανθρώπινων Δικαιωμάτων / Φιλοσοφία του Δικαίου.*
- 1991** Διδακτορική Διατριβή-Διδάκτωρ στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αθηνών
Υπότροφος Ι.Κ.Υ.
Αντικείμενο *«Η δικαστική ανεξαρτησία στη δίνη των πολιτικών κρίσεων. Από τον εθνικό διχασμό στο δικτατορικό καθεστώς της 21.4.1967».*
Βαθμός Άριστα
- 1987- 1989** Πτυχιούχος Τμήματος Διοικητικής Δικαιοσύνης στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης
- 1985** Πτυχιούχος του Τμήματος Νομικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
Βαθμός Λίαν Καλώς

1982 Πτυχιούχος του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης του Παντείου
Πανεπιστημίου

Βαθμός Άριστα

1978 Απολυτήριο από το Δημόσιο Λύκειο Ν. Ψυχικού, Αθήνα

Βαθμός Λίαν Καλώς

**ΑΤΟΜΙΚΕΣ
ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ &
ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ**

Μητρική γλώσσα Άλλες γλώσσες Αυτοαξιολόγηση Ευρωπαϊκό επίπεδο (*)	ΕΛΛΗΝΙΚΑ				ΑΓΓΛΙΚΑ-ΓΑΛΛΙΚΑ				Γραφή	
	Κατανόηση		Ομιλία							
	Προφορική	Γραπτή (ανάγνωση)	Επικοινωνία	Προφορική έκφραση						
ΑΓΓΛΙΚΑ	B2	Καλός Χρήστης	B2	Καλός Χρήστης	B2	Καλός χρήστης	B2	Καλός χρήστης	B2	Καλός χρήστης
ΓΑΛΛΙΚΑ	B1	Μέτριος Χρήστης	B1	Μέτριος Χρήστης	B1	Μέτριος Χρήστης	B1	Μέτριος Χρήστης	B1	Μέτριος Χρήστης

(*) [βαθμίδες του κοινού ευρωπαϊκού πλαισίου αναφοράς](#)

**Οργανωτικές &
Διαχειριστικές δεξιότητες**

-Εκτεταμένη ενασχόληση σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο με θέματα οργάνωσης του κράτους, οργάνωσης της δικαιοσύνης και της δημόσιας διοίκησης.

-Εκτεταμένη εμπειρία στην οργάνωση και διοίκηση οργανισμών δικαστικής εκπαίδευσης.

-Εμπειρία στο νομοπαρασκευαστικό έργο, την ανάλυση και επεξεργασία δημοσίων πολιτικών σε θέματα διοικητικής αποκέντρωσης, τοπικής αυτοδιοίκησης και προσωπικού δημόσιας διοίκησης.

Άλλες δεξιότητες

Πολύ καλός χειρισμός Η/Υ.

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΑΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

**Συμμετοχή σε Σεμινάρια/
Συνέδρια/Ημερίδες/ άλλες
επιστημονικές εκδηλώσεις
Διεθνής εκπροσώπηση της
χώρας**

**Αθήνα,
12/4/2019**

Εισηγητής στο συνέδριο που συνδιοργάνωσε το ΕΚΔΔΑ (Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης & Αυτοδιοίκησης) με το ΑΠΘ :«Παθογένειες της ελληνικής δημόσιας διοίκησης και προτάσεις υπέρβασής τους», με θέμα εισήγησης: «Η οργάνωση της ελληνικής δημόσιας διοίκησης. Κυβερνητικές αποφάσεις και διοικητική αποτελεσματικότητα».

**Αθήνα
10/4/2019**

Κεντρικός ομιλητής στην παρουσίαση του βιβλίου, «Η δικαιοσύνη στην Ελλάδα» (εκδόσεις διαΝΕΟσις, 2019), με τίτλο ομιλίας: «Ο δικαστής, το δικαστικό σύστημα και τρεις συνταγματικές αρχές».

**Βαρσοβία
22/3/2019**

Εκπρόσωπος της Εταιρείας Ελλήνων Δικαστικών Λειτουργών για τη Δημοκρατία και τις Ελευθερίες στο συνέδριο της MEDEL, με θέμα: «Το κράτος δικαίου από την ευρωπαϊκή οπτική».

**Αθήνα
16/3/2019**

Εισαγωγική ομιλία στο συνέδριο της Εταιρείας Ελλήνων Δικαστικών Λειτουργών για τη Δημοκρατία και τις Ελευθερίες, με θέμα: «Λιτότητα και κοινωνικά δικαιώματα».

**Ρώμη,
1/3/2019**

Εκπρόσωπος της Εταιρείας Ελλήνων Δικαστικών Λειτουργών για τη Δημοκρατία και τις Ελευθερίες σε ημερίδα της MEDEL, με θέμα: «Η μεταναστευτική πολιτική: Για μία Ευρώπη δικαιωμάτων και αλληλεγγύης».

Αθήνα, 14/12/2019

Εισηγητής σε Συνέδριο με θέμα :«Γιώργος Παπαδημητρίου:10 χρόνια μετά», με θέμα εισήγησης: «Οι θεμελιώδεις αρχές του πολιτεύματος στη σκέψη και το λόγο του Γιώργου Παπαδημητρίου».

Στρασβούργο, 3-4/12/2018

Εισηγητής στο συνέδριο της Νομικής Σχολής του Α.Π.Θ., με θέμα: «Η διαμόρφωση της δικανικής κρίσης και το κοινό περί δικαίου αίσθημα».

Θεσσαλονίκη, 29/11/2108

Εκπρόσωπος της Ελλάδος στο Συνέδριο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αποτελεσματικότητα της Δικαιοσύνης (CEPEJ), με αντικείμενο την επικρατούσα κατάσταση στη δικαιοσύνη.

Θεσσαλονίκη, 23/11/2018

Εισηγητής στην ημερίδα του Δήμου Θεσσαλονίκης με θέμα: «Θεμελιώδεις αρχές κατάρτισης των οργανισμών των Δήμων κατά το Σύνταγμα και τα πορίσματα της διοικητικής επιστήμης».

Σόφια 15-17/11/2018

Συντονιστής στο ετήσιο συνέδριο της Νομικής Σχολής Α.Π.Θ. στο στρογγυλό τραπέζι με θέμα: «Οι συνέπειες της δικαστικής απόφασης ως παράγων ερμηνείας του δικαίου από τον δικαστή».

Θεσσαλονίκη, 8-9/11/2018

Εκπρόσωπος της Εταιρείας Ελλήνων Δικαστικών Λειτουργών για τη Δημοκρατία και τις Ελευθερίες στο συνέδριο της MEDEL, με θέμα: «Η κατάσταση στη δικαιοσύνη στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης».

Θεσσαλονίκη, 31/10/2018

Χαιρετισμός και εισαγωγή στο συνέδριο της ERA σε συνεργασία με την Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών με θέμα: «Εφαρμογή της ευρωπαϊκής

Στρασβούργο, 27/6-29/6/2018	Εκπρόσωπος της Ελλάδος στο Συνέδριο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αποτελεσματικότητα της δικαιοσύνης (CEPEJ), με αντικείμενο την επικρατούσα κατάσταση στη δικαιοσύνη.
Αθήνα, 23/5/2018	Στρογγυλό τραπέζι στην Ημερίδα των Νομικών Σχολών Αθηνών και Θεσσαλονίκης, με θέμα : «Όψεις της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης».
Θεσσαλονίκη, 5/5/2018	Εισηγητής στην Ημερίδα της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ, με θέμα: «Το διεθνές και ευρωπαϊκό πλαίσιο αρχών και προτάσεων για την οργάνωση της δικαιοσύνης, τη δικαστική ανεξαρτησία, τη δεοντολογία και το υπηρεσιακό καθεστώς των δικαστών».
Αθήνα, 30/3/2018	Εισηγητής στην Ημερίδα του Ιδρύματος Διοικητικού Δικαίου Μ. Στασινόπουλου, με θέμα: «Ο εκσυγχρονισμός του Κώδικα Δικαστικών Λειτουργών ενόψει των διεθνών και ευρωπαϊκών εξελίξεων».
Βερολίνο 7-8/3/2018	Εκπρόσωπος της Εταιρείας Ελλήνων Δικαστικών Λειτουργών για τη Δημοκρατία και τις Ελευθερίες στο συνέδριο της MEDEL.
Αθήνα, 20/3/2018	Συντονιστής στο Μεταπτυχιακό Σεμινάριο στη μνήμη του Καθηγητή Γιώργου Παπαδημητρίου, με θέμα: «Πολιτική εξουσία και δικαιοσύνη».
Αθήνα, 19/3/2018	Εισηγητής στην Ημερίδα του Ινστιτούτου Κ. Καραμανλή, με θέμα: «Η θέση της δικαιοσύνης στη συνταγματική αναθεώρηση».
Βερολίνο, 16-17/3/2018	Εκπρόσωπος της Εταιρίας Ελλήνων Δικαστικών Λειτουργών για τη Δημοκρατία και τις Ελευθερίες στο Συνέδριο της ευρωπαϊκής δικαστικής οργάνωσης MEDEL (Ευρωπαίοι Δικαστές για τη Δημοκρατία και τις Ελευθερίες).
Αθήνα, 8/2/2018	Εισηγητής στην Ημερίδα του Ινστιτούτου Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης, με θέμα: «Δικαστικό σύστημα-νέες τεχνολογίες-προστασία προσωπικών δεδομένων».
Αθήνα, 11/12/2017	Εισηγητής στην Ημερίδα του Ιδρύματος Τσάτσου, με θέμα: «Κανονιστική δύναμη, ερμηνεία και μεταβολή του Συντάγματος».
Αθήνα, 3/11/2017	Συντονιστής στην Ημερίδα της Εταιρίας Ελλήνων Δικαστικών Λειτουργών για τη Δημοκρατία και τις Ελευθερίες, με θέμα: «Ο δημόσιος λόγος για τη δικαιοσύνη».
Αθήνα, 28/9/2017	Εισηγητής στην Ημερίδα του Ινστιτούτου Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης του EPLO, με θέμα: «Η χωροταξία της ελληνικής δικαιοσύνης- Ευρωπαϊκές εμπειρίες- προτάσεις μεταρρύθμισης».
Αθήνα, 19/6/2017	Εισηγητής στην Ημερίδα της Εταιρείας Ελλήνων Δικαστικών Λειτουργών για τη Δημοκρατία και τις Ελευθερίες. Θέμα εισήγησης: «Δικαιοσύνη και Συνταγματική Αναθεώρηση».
Στρασβούργο, 16/6/2017	Εκπρόσωπος του Συμβουλίου της Επικρατείας στη συνάντηση των εκπροσώπων (focal points) στο Δίκτυο των Ανωτάτων Δικαστηρίων (SCN) του ΕΔΔΑ.

- Αθήνα,**
14/6/2017
- Εισηγητής** στην Ημερίδα του Ινστιτούτου για τη Δικαιοσύνη και την Ανάπτυξη. Θέμα εισήγησης: «Δικαστική Εκπαίδευση-Πολιτεία και Κοινωνία».
- Αθήνα,**
10/6/2017
- Εισηγητής** στη Διημερίδα του Ομίλου Μάνεση «Ποιο Σύνταγμα για την επόμενη μέρα». Θέμα εισήγησης: « Το Συμβούλιο της Επικρατείας από τον μεσοπόλεμο μέχρι σήμερα. Η διαδρομή του στο σύγχρονο ελληνικό κράτος».
- Αθήνα,**
9/6/2017
- Εισηγητής** στη Διημερίδα του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Δημοσίου Δικαίου «ECLI and beyond-improving on line access to court decisions». Θέμα εισήγησης: «Cyberjustice in European judicial systems “open data” and access to justice».
- Κέρκυρα,**
19/5/2017
- Εισηγητής** στο 7^ο Συνέδριο των Διοικητικών Επιστημόνων. Θέμα εισήγησης: «Το Συμβούλιο της Επικρατείας ως θεσμός του κράτους δικαίου στις εθνικές και πολιτικές κρίσεις 1935-1952».
- Θεσσαλονίκη,**
11/5/2017
- Εισηγητής** στην Ημερίδα της Νομικής Σχολής Α.Π.Θ. «Ιστορικές Δίκες». Θέμα εισήγησης: «Οι δίκες στο Συμβούλιο της Επικρατείας των απολυθέντων από τη δικτατορία της 21^{ης} Απριλίου 1967 δικαστών».
- Θεσσαλονίκη,**
31/3/2017
- Εισηγητής** στη παρουσίαση του βιβλίου του Π. Τσούκα «Ο ασάλευτος χρόνος της ελληνικής δικαιοσύνης». Θέμα εισήγησης: «Προσανατολισμοί για ένα σύγχρονο δικαστικό σύστημα».
- Θεσσαλονίκη,**
4/3/2017
- Εισηγητής** στη Διημερίδα της Νομικής Σχολής Α.Π.Θ. «Η απαγόρευση διακρίσεων στην πράξη». Θέμα εισήγησης: «Απαγόρευση διακρίσεων και δημόσια λειτουργήματα».
- Στρασβούργο,**
6-7/12/2016
- Εκπρόσωπος** της Ελλάδος στο Συνέδριο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αποτελεσματικότητα της Δικαιοσύνης (CEPEJ), με αντικείμενο την επικρατούσα κατάσταση στη δικαιοσύνη.
- Τρίπολη,**
15-17/9/2016
- Εισηγητής** στο 4^ο Πανελλήνιο Συνέδριο, με τίτλο: «Οικονομικές και νομικές παράμετροι του ελληνικού τουρισμού». Θέμα εισήγησης: «Η σχέση δικαιοσύνης και οικονομικής ανάπτυξης ως προτεραιότητα πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης».
- Στρασβούργο,**
30/6-1/7/2016
- Εκπρόσωπος** της Ελλάδος στο Συνέδριο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αποτελεσματικότητα της Δικαιοσύνης (CEPEJ), με αντικείμενο την επικρατούσα κατάσταση στη δικαιοσύνη.
- Αθήνα,**
15/6/2016
- Εισηγητής** στο 9^ο Διεθνές Συνέδριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου που διοργάνωσε το Διεθνές Κέντρο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου LIBERTAS σε συνεργασία με το Κέντρο Διεθνούς Δικαίου του Πανεπιστημίου Paris Ouest Nanterre La Défense με κεντρικό θέμα: «Ο διάλογος των δικαστών. Αλληλεπιδράσεις εθνικών και διεθνών δικαστηρίων». Εισήγηση με θέμα: «Η συμβολή της δικαστικής εκπαίδευσης στην προσέγγιση της ευρωπαϊκής νομολογίας από τον εθνικό δικαστή».

Άμστερνταμ, 9-10/6/2016	Εκπρόσωπος της Ελλάδος στη Γενική Συνέλευση του Ευρωπαϊκού Δικτύου Δικαστικής Εκπαίδευσης.
Αθήνα, 15/01/2016	Εισηγητής στη διημερίδα του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης με θέμα: «Χωροταξία των δικαστηρίων και δικαστικό Management».
Στρασβούργο, 8-9/12/2015	Εκπρόσωπος της Ελλάδος στο Συνέδριο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αποτελεσματικότητα της Δικαιοσύνης (CEPEJ), με αντικείμενο την επικρατούσα κατάσταση στη δικαιοσύνη.
Αθήνα, 16/11/2015	Συντονιστής στην εκδήλωση του Ιδρύματος «Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου», με θέμα: «Η ίδρυση Συνταγματικού Δικαστηρίου. Υπέρ ή κατά».
Θεσσαλονίκη, 6/2015	Συντονιστής στη διημερίδα του Ευρωπαϊκού Δικτύου Δικαστικής Εκπαίδευσης με θέμα: «Leadership».
Ρίγα, 6/2015	Εκπρόσωπος της Ελλάδος στη Γενική Συνέλευση του Ευρωπαϊκού Δικτύου Δικαστικής Εκπαίδευσης.
Θεσσαλονίκη, 4/2015	Εισηγητής στη διημερίδα της Εταιρείας Διοικητικών Μελετών και της Νομικής Σχολής του Α.Π.Θ. με θέμα: «Σύγχρονες εξελίξεις στην οργάνωση της διοίκησης».
Μεσολόγγι, 3/2015	Εισηγητής στο κοινό Σεμινάριο των μεταπτυχιακών προγραμμάτων των νομικών σχολών Αθηνών και Θεσσαλονίκης, με θέμα: «Τα κριτήρια επιλογής των προϊσταμένων των οργανικών μονάδων στη δημόσια διοίκηση».
Θεσσαλονίκη, 2/ 2015	Εισηγητής στο Συνέδριο της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ στη μνήμη των Καθηγητών Δ. Τσάτσου και Γ. Παπαδημητρίου, με θέμα: «Οι μείζονες μεταβολές στη δημόσια διοίκηση και η νομολογία του Συμβουλίου της Ευρώπης».
Αθήνα, 2/2015	Εισηγητής στο Σεμινάριο του Ιδρύματος Στασινόπουλου, με θέμα: «Οργάνωση της δικαιοσύνης και δικαστική διαχείριση. Οι αρχές του οργανισμού του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Αποτελεσματικότητα της Δικαιοσύνης».
Αθήνα, 1/2015	Εισηγητής στο Σεμινάριο του Ελληνικού Ινστιτούτου Διοικητικών Επιστημών, με θέμα: «Η ανώτατη δημοσιουπάλληλια στην ελληνική δημόσια διοίκηση».
Στρασβούργο, 10-11/12/2014	Εκπρόσωπος της Ελλάδος στη γενική συνέλευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Αποτελεσματικότητα της Δικαιοσύνης (CEPEJ), με αντικείμενο την επικρατούσα κατάσταση στη δικαιοσύνη.
Αθήνα, 4/12/2014	Εκπρόσωπος της Ελλάδος στη Συνάντηση με ομάδα αξιολογητών της GRECO, με θέμα την εκπαίδευση των σπουδαστών στη Σχολή Δικαστών σε ζητήματα αντιμετώπισης της διαφθοράς.
Λισσαβόνα, 18-19/11/2014	Εκπρόσωπος της Ελλάδος στη Συνάντηση της Συντονιστικής Επιτροπής (Steering Committee) του Ευρωπαϊκού Δικτύου για τη Δικαστική Εκπαίδευση (EJTN).

Μαδρίτη, 24-25/9/2014	Εκπρόσωπος της Ελλάδος στη Συνάντηση της Συντονιστικής Επιτροπής (Steering Committee) του Ευρωπαϊκού Δικτύου για τη Δικαστική Εκπαίδευση (EJTN), με αντικείμενο τη συζήτηση για τα αποτελέσματα της Γενικής Συνέλευσης στη Θεσσαλονίκη τον Ιούνιο.
Μπακού, Αζερμπαϊτζάν 3-4/7/2014	Εκπρόσωπος της Ελλάδος στο Συνέδριο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αποτελεσματικότητα της δικαιοσύνης (CEPEJ), με αντικείμενο την επικρατούσα κατάσταση στη δικαιοσύνη.
Θεσσαλονίκη, 12-13/6/2014	Πρόεδρος στη Γενική Συνέλευση του Ευρωπαϊκού Δικτύου Δικαστικής Εκπαίδευσης (EJTN), με θέματα σχετικά με τη λειτουργία του Δικτύου.
Βρυξέλλες, 28-29/4/2014	Εκπρόσωπος της Ελλάδος στη Συντονιστική Επιτροπή (Steering Committee) του Ευρωπαϊκού Δικτύου Δικαστικής Εκπαίδευσης, για την προετοιμασία της Γενικής Συνέλευσης του Δικτύου στη Θεσσαλονίκη τον Ιούνιο του 2014.
Βρυξέλλες, 15 /1 και 12 /2/2014	Πρόεδρος της Ομάδας Εργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά το εξάμηνο της Ελληνικής Προεδρίας, για το Πρόγραμμα «justice scoreboard».
Στρασβούργο, 5 - 6 /12/2013	Εκπρόσωπος της Ελλάδος στο συνέδριο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Αποτελεσματικότητα της Δικαιοσύνης (Cerej στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης)/Συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο του Προγράμματος «justice scoreboard».
Μπορντώ, 2-3 /12/2013	Εκπρόσωπος της Ελλάδος στη συνάντηση της Συντονιστικής Επιτροπής (Steering Committee) του Ευρωπαϊκού Δικτύου για τη Δικαστική Εκπαίδευση (EJTN) για την προετοιμασία της γενικής συνέλευσης του Δικτύου στη Θεσσαλονίκη λόγω της Ελληνικής Προεδρίας στην Ε.Ε.
Στρασβούργο, 19 - 20/6/2013	Εκπρόσωπος της Ελλάδος στο συνέδριο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Αποτελεσματικότητα της Δικαιοσύνης (Cerej στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης) με αντικείμενο την κατάσταση της δικαιοσύνης στις χώρες μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης.
Αθήνα, 22/4/2013	Εισηγητής σε Ημερίδα που διοργάνωσε το Συμβούλιο της Επικρατείας και το Τμήμα Νομικής του Πανεπιστημίου Αθηνών με θέμα: «Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και το Συμβούλιο της Επικρατείας σε διαρκή διάλογο». <i>Θέμα εισήγησης: «Η σχέση πειθαρχικής και ποινικής δίκης ενόψει του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ».</i>
Αθήνα, 2 /4/2013	Εισηγητής σε στρογγυλή τράπεζα που διοργάνωσε ο Όμιλος για τη Δημοκρατία και την Κοινωνία. <i>Θέμα εισήγησης: «Η δικαιοσύνη στη/σε κρίση», με αντικείμενο την κατάσταση στη διοικητική δικαιοσύνη.</i>
Στρασβούργο, 6 -7 /12/2012	Εκπρόσωπος της Ελλάδος στο συνέδριο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Αποτελεσματικότητα της Δικαιοσύνης (Cerej στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης) με αντικείμενο την κατάσταση της δικαιοσύνης στις χώρες μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης.

- Κομοτηνή,
7-9 /11/2012**
- Εισηγητής** σε Σεμινάριο της Εθνικής Σχολής Δικαστών με θέμα :«Διοικητική Δικαιοσύνη: Φυσιognωμία και Προοπτικές. Ο διοικητικός δικαστής και οι σύγχρονες προκλήσεις».
Θέμα εισήγησης: «Φίλτρα κατά την εισαγωγή υποθέσεων στο Συμβούλιο της Επικρατείας και η προοπτική της συνταγματικής αναθεώρησης».
- Στρασβούργο,
20 - 21 /9/2012**
- Συμμετέχων** στη συνάντηση της ομάδας ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων της Συνέλευσης των Περιφερειακών και Τοπικών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης με αντικείμενο θέματα περιφερειακής και τοπικής αυτοδιοίκησης υπό το φως του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας.
- Στρασβούργο,
3 -4 /4/2012**
- Εκπρόσωπος** της Ελλάδος στο συνέδριο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Αποτελεσματικότητα της Δικαιοσύνης (Cerej στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης) με αντικείμενο την επεξεργασία στοιχείων για την κατάσταση της δικαιοσύνης στις χώρες μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης και τη δημοσίευση σχετικού τόμου.
- Αθήνα,
22/11/2011**
- Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών** του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης του Παντείου Πανεπιστημίου.
Θέμα διάλεξης: «Η αποκεντρωμένη κρατική διοίκηση».
- Αθήνα,
7-8/2011**
- Εισηγητής** σε διημερίδα του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και του Πανεπιστημίου Αθηνών με θέμα: «Δημόσια Διοίκηση και δημόσια λειτουργήματα. Επισκόπηση της νομολογίας του Γ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας».
Θέμα εισήγησης: « Η αυτοδιοίκηση των Ο.Τ.Α. και τα όρια του νομοθέτη».
- Αθήνα,
6/2011**
- Εισηγητής** σε διημερίδα της Εταιρείας Διοικητικών Μελετών με αντικείμενο: «Ειδικά θέματα του δημοσίου δικαίου».
Θέμα εισήγησης: «Σκέψεις για την μεταρρύθμιση της διοικητικής οργάνωσης του κράτους».
- Αθήνα,
5/2011**
- Εισηγητής** σε συνέδριο Νομικών Συμβούλων των Ο.Τ.Α. υπό την αιγίδα της Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Αυτοδιοίκησης με αντικείμενο το ν. 3852/2010 «Καλλικράτης».
Θέμα εισήγησης: «Το νέο σύστημα κρατικής εποπτείας επί των Ο.Τ.Α.».
- Θεσσαλονίκη,
2/2011**
- Εισηγητής** σε ημερίδα του Τομέα Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης του Α.Π.Θ. για ζητήματα διοικητικής δικονομίας.
Θέμα εισήγησης: « Ερμηνευτικά ζητήματα του ν. 3900/2010».
- Θεσσαλονίκη, 11/2010**
- Εισηγητής** σε σεμινάριο της Εθνικής Σχολής Δικαστών για τις εκλογικές διαφορές των Ο.Τ.Α.
Θέμα εισήγησης: «Το ένδικο βοήθημα της ένστασης. Παραδεκτό και λόγοι ένστασης».
- Αθήνα,
6/2010**
- Εισηγητής** σε συνέδριο του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης Πανεπιστημίου Αθηνών και Τμήματος Νομικής Α.Π.Θ. με θέμα: «Σύνταγμα, Δημοκρατία και Πολιτειακοί Θεσμοί. Μνήμη Γιώργου Παπαδημητρίου».
Θέμα εισήγησης: «Η διαμόρφωση συνταγματικής πολιτικής στο χώρο της δικαιοσύνης. Επίκαιρες σκέψεις του Γιώργου Παπαδημητρίου».

- Αθήνα,
3/2010**
- Εισηγητής** σε συνέδριο του «Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου» με αντικείμενο: «Παρόν και μέλλον του ελληνικού κοινοβουλίου. Προβλήματα και προοπτικές».
Θέμα εισήγησης: «Η Βουλή ως νομοθέτης στο πεδίο οργάνωσης και λειτουργίας της δικαιοσύνης».
- Λευκωσία,
12/2009**
- Εισηγητής** σε διημερίδα του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Κύπρου με αντικείμενο την οργάνωση της διοικητικής δικαιοσύνης στην Ελλάδα και τα ένδικα μέσα και βοηθήματα στο Συμβούλιο της Επικρατείας.
Θέμα εισήγησης: «Τα ένδικα βοηθήματα και μέσα ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας».
- Καλαμάτα,
6/2009**
- Εισηγητής** σε συνέδριο της Ένωσης Διοικητικών Δικαστών με θέματα δημοσίου δικαίου.
Θέμα εισήγησης: «Το καθεστώς των ανωτάτων δημοσίων υπαλλήλων και η διαρκής μεταρρύθμιση του νομοθετικού πλαισίου».
- Στρασβούργο,
2/2008**
- Εκπρόσωπος** της Εθνικής Σχολής Δικαστών σε Συνάντηση Ευρωπαίων εμπειρογνομόνων στο πλαίσιο του προγράμματος H.E.L.P. του Συμβουλίου της Ευρώπης για την εκπαίδευση των δικαστών σε θέματα νομολογίας του ΕΔΔΑ.
- Στρασβούργο,
10/2007**
- Εκπρόσωπος** της Εθνικής Σχολής Δικαστών σε Συνάντηση Ευρωπαίων εμπειρογνομόνων στο πλαίσιο του προγράμματος H.E.L.P. του Συμβουλίου της Ευρώπης για την εκπαίδευση των δικαστών σε θέματα νομολογίας του ΕΔΔΑ.
- Γιοχάνεσμπουργκ,
2/ 2007**
- Εισηγητής** σε συνέδριο του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου σε συνεργασία με τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου του Γιοχάνεσμπουργκ με αντικείμενο: «Δικαιοσύνη και δικαιώματα».
Θέμα εισήγησης: «Η οργάνωση της ελληνικής δικαιοσύνης και η παροχή έννομης προστασίας».
- Στρασβούργο,
9/ 2006**
- Εκπρόσωπος** της Εθνικής Σχολής Δικαστών σε Συνάντηση Ευρωπαίων εμπειρογνομόνων στο πλαίσιο του προγράμματος H.E.L.P. του Συμβουλίου της Ευρώπης για την εκπαίδευση των δικαστών σε θέματα νομολογίας του ΕΔΔΑ.
- Θεσσαλονίκη,
6/2006**
- Εισηγητής** σε σεμινάριο της Εθνικής Σχολής Δικαστών για τις εκλογικές διαφορές των Ο.Τ.Α.
Θέμα εισήγησης: «Οι διάδικοι στην εκλογική δίκη και το περιεχόμενο της ένστασης».
- Αθήνα,
4/2006**
- Εισηγητής** σε σεμινάριο στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Παντείου Πανεπιστημίου.
Θέμα εισήγησης: «Η οργάνωση της δημόσιας διοίκησης, οι επιλογές του νομοθέτη και τα όρια του δικαστικού ελέγχου».
- Αθήνα,
10/2005**
- Εισηγητής** σε συνέδριο των Διοικητικών Επιστημόνων με αντικείμενο «Διοικητική θεωρία και πράξη-Διοίκηση και Κοινωνία».
Θέμα εισήγησης: «Το πρόβλημα της εκτέλεσης των διοικητικών πράξεων υπό το φως της ΕΣΔΑ».

- Θεσσαλονίκη,
4/2005** **Εισηγητής** σε σεμινάριο μεταπτυχιακών σπουδών Συνταγματικού Δικαίου στο Τμήμα Νομικής του Α.Π.Θ.
Θέμα εισήγησης: «Η ποσόστωση φύλου στις εκλογές των Ο.Τ.Α. και η νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας».
- Ρέθυμνο,
3/2004** **Εισηγητής** σε συνέδριο του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Κρήτης, με θέμα: «Τριάντα χρόνια Δημοκρατία».
Θέμα εισήγησης: «Εγκαθίδρυση και αποκατάσταση της δημοκρατικής νομιμότητας στη δικαιοσύνη. Η δικαστική ανεξαρτησία υπό το Σύνταγμα του 1975».
- Μεσολόγγι,
4/2004** **Εισηγητής** σε Συμπόσιο του Ομίλου Μάνεση με αντικείμενο: «Κοινωνικά δικαιώματα και κρίση του κράτους πρόνοιας».
Θέμα εισήγησης: «Τα κοινωνικά δικαιώματα στην υγεία και στην παιδεία και ο δικαστικός έλεγχος του ΣτΕ».
- Αθήνα,
12/2003** **Εισηγητής** σε συνέδριο της Ελληνικής Ένωσης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου με θέμα «1953-2003. Τα δικαιώματα στην Ελλάδα. Από το τέλος του εμφυλίου στο τέλος της μεταπολίτευσης».
Θέμα εισήγησης: «Δικαστική προστασία και προστασία δικαιωμάτων».
- Ερεβάν,
10/2001** **Εισηγητής** σε διεθνές συνέδριο στο Ερεβάν της Αρμενίας υπό την αιγίδα της Venice Committee με αντικείμενο τη συνταγματική δικαιοσύνη.
Θέμα εισήγησης: «Ο έλεγχος συνταγματικότητας των νόμων στην ελληνική έννομη τάξη».
- Αθήνα,
11/1996** **Εισηγητής** σε συνέδριο του περιοδικού «ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ» με θέμα: «Η πρώτη εικοσαετία του Συντάγματος 1975: Διαπιστώσεις και προοπτικές».
Θέμα εισήγησης: «Η οργάνωση των δικαστηρίων: ο νομοθέτης και τα όρια δικαστικού ελέγχου των επιλογών του».
- Αθήνα,
11/1994** **Εισηγητής** σε συνέδριο της Εταιρείας Ελλήνων Δικαστικών Λειτουργών για τη Δημοκρατία και τις Ελευθερίες με θέμα: «Μέσα μαζικής ενημέρωσης και παραβάσεις θεμελιωδών δικαιωμάτων».
Θέμα εισήγησης: «Ο ρόλος των Μ.Μ.Ε. στην άσκηση των πολιτικών δικαιωμάτων».
- Δελφοί,
5/1993** **Εισηγητής** σε συνέδριο του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αθηνών με το WWF με θέμα: «Η διείδυση του κοινοτικού δικαίου περιβάλλοντος στην Ελλάδα» .
Θέμα εισήγησης: «Ειδικότερα ζητήματα διείδυσης του κοινοτικού δικαίου περιβάλλοντος στην Ελλάδα».

ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟ ΕΡΓΟ

Μελέτες
Συλλογικά έργα
Συλλογές νομολογίας
Επιμέλεια βιβλίων

- Η δικαιοσύνη στην Ελλάδα. Προτάσεις για ένα σύγχρονο δικαστικό σύστημα, συλλογικός τόμος με τους: Κατερίνα Σακελλαροπούλου, Ιωάννη Συμεωνίδη, Βασίλειο Ανδρουλάκη, Θεοκτή Νικολαΐδου, Λάμπρο Τσόγκα, Πέτρο Αλικάκο, διαΝΟΕσις, 2019.
- Ο δημόσιος λόγος για τη δικαιοσύνη (εισαγωγή-επιμέλεια), Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2018, σελίδες 76.
- Χωροταξική οργάνωση και διαχείριση χρόνου των δικών στα διοικητικά δικαστήρια. Ευρωπαϊκές δημόσιες πολιτικές για την μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, 2017, σελίδες 330.
- Οργάνωση και αποτελεσματικότητα της δικαιοσύνης. Η Ευρωπαϊκή εμπειρία. Εισαγωγή και επιμέλεια Μιχάλης Πικραμένος, Νομική Βιβλιοθήκη, 2015, σελίδες 231.
- Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και το Συμβούλιο της Επικρατείας σε διαρκή διάλογο (επιμέλεια), Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2013, σελίδες 165.
- Όψεις της διοικητικής οργάνωσης του κράτους μετά τον Καλλικράτη, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2012, σελίδες 170.
- Η αιτιολογία των διοικητικών πράξεων και ο ακυρωτικός δικαστικός έλεγχος, Εκδόσεις Π. Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη- Αθήνα, 2012, σελίδες 404.
- Η μεταρρύθμιση του κράτους στην εποχή των μεγάλων προκλήσεων, συλλογικός τόμος με Γ. Σωτηρέλλη και Θ. Ξηρό, Εκδόσεις Παπαζήση, 2011.
- Η εκλογική νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας για τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης. Νομαρχιακές-δημοτικές-κοινοτικές εκλογές 2002, Εκδόσεις Π. Σάκκουλα, Πρόλογος Γ. Σταυρόπουλου, 2006, σελίδες 418.
- Η δικαστική ανεξαρτησία στη δίνη των πολιτικών κρίσεων. Από τον εθνικό διχασμό στη δικτατορία της 21.4.1967, Εκδ. Αντ. Σάκκουλα, 2002, Πρόλογος Γ. Κουμάντου, σελίδες 359, (διδακτορική διατριβή).
- Η «βασιλική περιουσία» στα ελληνικά δικαστήρια, Εκδ. Αντ. Σάκκουλα, 2001, Πρόλογος Γ. Παπαδημητρίου, σελίδες 355.
- Η αρχή της ελεύθερης και ανόθευτης εκδήλωσης της λαϊκής θέλησης, Τετράδια Συνταγματικού Δικαίου, τόμος 20, Εκδ. Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 1993, σελίδες 98.
- Ο θεσμός της υπηρεσιακής-εκλογικής κυβέρνησης. Από την εμφάνιση έως τη συνταγματική καθιέρωσή του, Τετράδια Συνταγματικού Δικαίου, τόμος 9, Εκδ. Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, 1987, σελίδες 92.

Άρθρα-Σχόλια

- Το διεθνές και ευρωπαϊκό πλαίσιο αρχών και προτάσεων για την οργάνωση της δικαιοσύνης, τη δικαστική ανεξαρτησία, τη δεοντολογία και το υπηρεσιακό καθεστώς των δικαστών και το ζήτημα της ενσωμάτωσής του στο ελληνικό δικαστικό σύστημα, στον συλλογικό τόμο: Η απονομή της δικαιοσύνης ως βασικός πυλώνας της ευνομούμενης πολιτείας, Νομική Βιβλιοθήκη (2018).
- Θέληση για Σύνταγμα και κοινωνικοπολιτική πραγματικότητα στη σύγχρονη ελληνική δημοκρατία, περιοδ. Το Σύνταγμα τεύχος 1/2018.
- Σύγχρονες μορφές οργάνωσης του κράτους. Η ανάπτυξη του «καλλικρατικού» προτύπου στην οργάνωση της δημόσιας διοίκησης και της δικαιοσύνης, διμηνιαία επιθεώρηση για την Τοπική Αυτοδιοίκηση προΟΤΑση, Τόμος 2, Τεύχος 12 Δεκέμβριος 2017.
- «Πολιτική εξουσία και δικαιοσύνη», άρθρο στην on line έκδοση της εφημερίδας ΤΟ ΒΗΜΑ, 14.1.2018.
- «Ο δημόσιος λόγος για τη δικαιοσύνη», άρθρο στην εφημερίδα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 20.11.2017.
- Απαγόρευση των διακρίσεων και δημόσια λειτουργήματα. Το Συμβούλιο της Επικρατείας και η ερμηνεία των εθνικών και ενωσιακών κανόνων, Εφαρμογές Δημοσίου Δικαίου, τεύχος II/2017.
- Η συμβολή της δικαστικής εκπαίδευσης στην προσέγγιση της Ευρωπαϊκής νομολογίας από τον εθνικό δικαστή (υπό δημοσίευση στα πρακτικά του 9^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, που διοργάνωσε το Διεθνές Κέντρο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου LIBERTAS σε συνεργασία με το Κέντρο Διεθνούς Δικαίου του Πανεπιστημίου Paris Ouest Nanterre La Défense, με κεντρικό θέμα: «Ο διάλογος των δικαστών. Αλληλεπιδράσεις εθνικών και διεθνών δικαστηρίων».
- Η σχέση δικαιοσύνης και οικονομικής ανάπτυξης ως προτεραιότητα πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΕφημΔΔ 4/2016, σ. 437-445).
- Σκέψεις για τη συνταγματική αναθεώρηση και την ίδρυση Συνταγματικού Δικαστηρίου, Το Σύνταγμα 1/2016.
- Οι μείζονες αλλαγές στην Ελληνική δημόσια διοίκηση και η νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, ΘΠΔΔ, τεύχος 5/2015.
- Σύγχρονες εξελίξεις στην οργάνωση της Διοίκησης, Εφαρμογές Δημοσίου Δικαίου, τεύχος 1/2015.
- Η εκπαίδευση των δικαστών υπό το φως του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, ΕφημΔΔ, τεύχος 6/2014, σ. 756-761.
- Η σχέση πειθαρχικής και ποινικής δίκης ενόψει του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ, στον τόμο «Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και το Συμβούλιο της Επικρατείας σε διαρκή διάλογο», Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2013.
- Φίλτρα κατά την εισαγωγή υποθέσεων στη διοικητική δικαιοσύνη και η προοπτική της συνταγματικής αναθεώρησης (Θεωρία και Πράξη Διοικητικού Δικαίου, τεύχος 2/2013).

-Το Συμβούλιο της Επικρατείας μετά το ν. 3900/2010. Ερμηνευτικά ζητήματα του νόμου και νέοι προσανατολισμοί του Δικαστηρίου (στον τόμο «Εφαρμογές Διοικητικού Ουσιαστικού και Δικονομικού Δικαίου. Συμβούλιο της Επικρατείας, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, 2012).

-Η διαμόρφωση συνταγματικής πολιτικής στο πεδίο της δικαιοσύνης. Επίκαιρες σκέψεις του Γιώργου Παπαδημητρίου (Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου, Μάϊος-Ιούνιος 2010, σ. 400-412 και ήδη στον τόμο «Σύνταγμα, Δημοκρατία και Πολιτειακοί Θεσμοί. Μνήμη Γιώργου Παπαδημητρίου Ι, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2011).

-Η Βουλή ως νομοθέτης στο πεδίο οργάνωσης και λειτουργίας της Δικαιοσύνης (στον τόμο: Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου. Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου, Το μέλλον του Ελληνικού Κοινοβουλίου, 2011, επιστημονική επιμέλεια Ξ. Κοντιάδη-Φ. Σπυρόπουλου).

-Σχόλιο στο ν. 3839/2010 «Σύστημα επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων με αντικειμενικά και αξιοκρατικά κριτήρια- Σύσταση ειδικού συμβουλίου επιλογής προϊσταμένων», ΕΔΔηΛΥ 1/2011 (σ. 51-52).

-The Independence of the Judiciary (στον τόμο: Aspects of Greece 1936-1940. The Metaxas Dictatorship, Edited by Robin Higham and Thanos Veremis, ELIAMEP-VRIONIS CENTER, 1993, σελίδες 131-146). Ο τόμος έχει ήδη κυκλοφορήσει στα ελληνικά με τίτλο: «Ο Μεταξάς και η εποχή του», (επιμέλεια Θ. Βερέμη), 2010.

-Διοικητικές δυσλειτουργίες, κράτος δικαίου και δικαιώματα (Χαριστήριο εις Λ. Θεοχαρόπουλο και Δήμητρα Κοντόγιωργα-Θεοχαροπούλου, τόμος 2, Θεσσαλονίκη 2009, σ. 531-577).

-Το οργανικό κριτήριο υπό το άρθρο 95 παρ.1 του Συντάγματος και οι αναζητήσεις της νομολογίας (Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου, τεύχος 1/2009, σελ. 810-819).

-Το νομοθετικό καθεστώς των ανωτάτων δημοσίων υπαλλήλων υπό διαρκή μεταρρύθμιση. Νομοθετικές επιλογές και δικαστικός έλεγχος (ΝοΒ 56, 2008, σελ. 2301-2333).

-Ο ακυρωτικός δικαστής ενώπιον χρηματικών διαφορών. Με αφορμή τον κριτικό λόγο του Απ. Παπαλάμπρου (Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου, τεύχος 1/2008, σελ. 125-138).

-Τα κοινωνικά δικαιώματα στην παιδεία και στην υγεία και ο δικαστικός έλεγχος του Συμβουλίου της Επικρατείας (στον τόμο Κοινωνικά δικαιώματα και κρίση του κράτους πρόνοιας, επιμ. Γ.Σωτηρέλης-Χρ. Τσαϊτουρίδης, Εκδόσεις Σαββάλας, 2007, σελ. 203-219).

-Το πρόβλημα της εφαρμογής των διοικητικών πράξεων από τη Διοίκηση υπό το φως της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου του Στρασβούργου

(στον τόμο με τα πρακτικά του επιστημονικού συνεδρίου «Διοικητική θεωρία και πράξη-Διοίκηση και κοινωνία», Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2007, σ. 769-784).

-Οι διάδικοι και το περιεχόμενο της ένστασης στην εκλογική δίκη των Ο.Τ.Α. (Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου, τεύχος 3/2006, σελ. 386-393).

-Τα κριτήρια της νομολογίας του Α.Ε.Δ. και του ΣτΕ για τη διάκριση ιδιωτικών-διοικητικών διαφορών. Η προβληματική στο πεδίο του υπαλληλικού δικαίου (Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου, τεύχος 6/2006, σελ. 733-746).

-Ο έλεγχος της συνταγματικότητας των νόμων υπό το άρθρο 100 παρ. 5 του Συντάγματος και το πρόβλημα του Συνταγματικού Δικαστηρίου (Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου- Πέντε χρόνια μετά τη Συνταγματική Αναθεώρηση του 2001. Τόμος δεύτερος, Εκδόσεις Αντ.Ν.Σάκκουλα, 2006, σ. 775 επ.).

-Δικαστική ανεξαρτησία και προστασία δικαιωμάτων (στον τόμο: Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Τα δικαιώματα στην Ελλάδα 1953-2003. Από το τέλος του εμφυλίου στο τέλος της μεταπολίτευσης, Εκδόσεις Καστανιώτη, 2004, σελ. 469-485. Έχει επίσης δημοσιευθεί στο περιοδικό «ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ» τεύχος 2/2006, σελ. 477-500).

-Κλασσικές εγγυήσεις και αθέατες όψεις της δικαστικής ανεξαρτησίας: από την ιστορία και τους θεσμούς στο *forum internum* του δικαστή (Ελληνική Δικαιοσύνη, 2005).

-Διαχείριση απορριμμάτων, παρέμβαση στη συζήτηση για τη διαχείριση απορριμμάτων, Περιοδικό Νόμος και Φύση Γιαννακούρου-Οικονόμου-Χλέπας. Πρόλογος Κ.Μενουδάκος, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2004, σελ. 99-104.

-Όψεις της εκλογικής νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας υπό τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (στον Τιμητικό Τόμο του Συμβουλίου της Επικρατείας 75 χρόνια. Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε., Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2004, σελ. 821-837).

-Δικαιοσύνη και Πολιτεία στα χρόνια της τρίτης ελληνικής Δημοκρατίας. Από την μεταπολίτευση στην αυγή του νέου αιώνα (στον τόμο: Τριάντα Χρόνια Δημοκρατία. Το Πολιτικό Σύστημα της Τρίτης Ελληνικής Δημοκρατίας 1974-2004, τόμος Α'. Επιμέλεια Χριστόφορος Βερναρδάκης κ.ά. Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης Πανεπιστημίου Κρήτης, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα 2004, σελ. 87-117).

-Η οργάνωση των δικαστηρίων: ο νομοθέτης και τα όρια δικαστικού ελέγχου των επιλογών του (στον τόμο: Το Σύνταγμα. Επιστημονικά συνέδρια. Τα εικοσάχρονα του Συντάγματος 1975, Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα, 1998, σελ. 295-310).

-Σχόλιο στη ΣτΕ 265/1997, Περιοδικό Νόμος και Φύση 1998, σελ. 187-189.

-Σχόλιο στο ΠΕ ΣτΕ 253/1996, Περιοδικό Νόμος και Φύση 1997, σελ. 163-166.

-Σχόλιο στη ΣτΕ 4217/1996, Περιοδικό Νόμος και Φύση 1997, σελ. 364-365

-Σχόλιο στη ΣτΕ 4726/1995, Περιοδικό Νόμος και Φύση 1996, σελ. 518-520

-Ο ρόλος των Μ.Μ.Ε. στην άσκηση των πολιτικών δικαιωμάτων (στον τόμο: Η δημοκρατική λειτουργία των Μ.Μ.Ε., Κοινοβουλευτική Επιθεώρηση 1995, τεύχη 21-22, σελ. 20-27).

-Ζητήματα από την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου στα εθνικά δικαστήρια (στον τόμο: Η διείδυση του κοινοτικού δικαίου περιβάλλοντος στην Ελλάδα, επιμέλεια Γ.Παπαδημητρίου, Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, 1994, σελ. 141-152).

-Σχόλιο στα ΠΕ ΣτΕ 651,659/1993, Περιοδικό Νόμος και Φύση 1994, σελ. 553-556.

-Η ανάθεση διοικητικών καθηκόντων σε δικαστικούς λειτουργούς (Η δικαιοσύνη και το Σύνταγμα, στη σειρά Διοίκηση και Πολιτεία, Μελέτες 5 Εκδόσεις Αντ. Σάκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 1993, σελ. 81-105).

-Τα θεσμικά μέσα για τον έλεγχο των συνενώσεων των Ο.Τ.Α. (Επιθεώρηση Δημοσίου και Διοικητικού Δικαίου 1990, τεύχος 3, σελ. 330-337).